

Bámidbár– Népszámlálás újra

Bámidbár Hetiszakasz tartalma - במדבר

Szakaszunk – Bámidbár (4Mózes 1:1–4:20.) – nyitja meg Mózes negyedik könyvét. Ismételt népszámlálás után – melynek eredménye csodálatos módon egyezik az előzővel, amelyet egy évvel azelőtt ejtettek meg – Mózes zászlóaljakra szervezi a népet. Négy zászlóalj, mindegyikben 3-3 törzs jön létre, s készek a nagy útra, hogy elfoglalják az Ígéret Földjét. A szakaszban található még a leviták munkarendje a Szentély-szolgálatban és a törzsfőnökök szerepe.

Szináj sivatagában az Örökkévaló elrendeli Izrael tizenkét törzsének megszámlálását. Mózes 603.550 hadra fogható korú (20-60 éves) férfit számol össze; Lévi törzsének tagjait (22.300 egy hónaposnál idősebb férfi) külön számolja össze. A leviták feladata a szentély béli szolgálat lesz, amelyet az elsőszülöttek helyett kell végezniük, akik erre alkalmatlanná váltak az aranyborjú imádatával elkövetett bűnük miatt. Annak a 273 elsőszülöttnak, akire nem jutott őt felváltó lévita, őt ezüstsékelyi „váltságdíjjal” kell megváltania magát. – 4Mózes 1:1–47., 3:14–51.

A tizenkét törzs négy, egyenként három törzset tömörítő csoportban táborozott egy mil (960 m) távolságra a Miskán (a Sátor) körül. Kelet felé táborozott Jehuda (74.600 fő), Jiszáchár (54.400) és Zevulun (57.400); dél felé Reuvén (46.500), Simon (59.300) és Gád (45.650); nyugat felé Efrájim (40.500), Menasé (32.200) és Benjámín (35.400); észak felé pedig Dán (62.700), Ásér (41.500) és Náftáli (53.400). Ezt a felállást utazás közben is megőrizték. Minden törzs-

nek megvolt a maga nászi-ja (fejedelme, vezetője) és a maga törzsi színnel és jelképpel ellátott zászlaja. – 4Mózes 2., 22:17–25.

Amikor a nép táborot bontott, a lévita törzs három családi csoportja lebontotta a Miskánt, elszállította a legközelebbi táborhelyig, majd a tábor középpontjában újra felállította. Ezt követően felverték sátraikat a Miskán körül: a Kehát család-béliek, akik a Miskánban használt, speciális huzattal ellátott tárgyakat (a frigyládát, a menórát, stb.) cipelték a válukon, a Miskántól délre táboroztak; a Gerson családbéliek, a Miskán szőtteseinek és tetőtakaróinak felelősei a Miskántól nyugatra; a Mörári családbéliek, a Miskán fal-elemeinek és oszlopainak hordozói pedig a Miskántól északra. A Miskán kelet felé eső bejárata előtt állt Mózesnek, Áronnak és Áron fiainak sátra. – 4Mózes 1:48–54., 2:17., 3:1–38.

שבת שלום

Glitzenstein rabbi: Bámidbár

Volt egyszer egy kisváros, benne alig néhány zsidó család. Éppen tízen voltak köztük a **bár micvó** kort megért férfiak. Hitükhöz hű népek voltak, mindig gondoskodtak róla, nehogy a **minjában** fogyatkozás legyen. Egy nap új zsidó család költözött a városba. Nagy volt az öröm meg a lelkesültség: most már tizenegy a férfiak száma! De különös dolog történt. Miután már tizenegyen voltak, sohase akart összejönni a **minján**.

Ha tudjuk magunkról, hogy nélkülözhetetlenek vagyunk, nekünk magunknak is fontossá lesz a jelenlétünk. Úgy egyébként viszont: „**Rám ne számítsatok!**”

Ezen a héten a **Bámidbárból** olvasunk, a zsidó nép megszámlálásáról. Ezt a szakaszt mindig a **Sávuot** előtti szombaton olvassák fel, a „**Tóra-adás időszakában**”. Egy fontos és nyilvánvaló kapcsolat a két dolog között az, hogy a **Tórában** minden betű számít. Ha hiányzik egy betű, az egész **Tóratekercs** érvénytelen. Hasonlóképpen, egyetlen zsidó ember hiányában máris nem teljes a zsidó nép, fogyatkozottá lesz. Ha megszámláljuk a zsidókat, mert minden zsidó számít, abból következik, hogy a zsidó közösségi vezetők felelőssége arról gondoskodni, nehogy egy is hiányozzon a kehilából, a nagyobb közösségből. Ez annak felelősségét jelenti, hogy a zsidó élet periferiáján lévő zsidókat közelebb hozzuk annak lényegéhez. Hogy gondoskodjunk róla, mindenki idetartozónak és örömmel fogadottnak érezhesse magát – akkor is, ha nem járult hozzá a közösség fenntartásához. Azt is jelenti, hogy mindenkinek vannak feladatai és kötelmei. Ha fontos vagyok, nem szabad elvesznem. Szükség van rám.

Manapság sokakat veszítünk el a tudatlanság miatt. Máskor meg azért, mert nem fogadjuk úgy őket, ahogy kellene. Amikor épp befogadóképz állapotban voltak mi nem tettünk azért, hogy befogadva érezzék magukat.

Más vallások, ideológiák, szekták használják a „**szeretetbombát**” arra, hogy zsidókat nyerjenek meg a maguk életmódjának. Gyakran esnek zsákmányul az ilyesminek köztünk a gyengék és sebezhetőek. Aki kétsébeesetten keres szeretetet, szívbéli melegséget, és szeretne valahová tartozni, könnyű célpontja az ilyeneknek. De sokan vannak a stabil, „**normális**” emberek közt is azok, akik vágnak az ilyesmire. **Nemde mind vágyunk rájuk?** Ha a zsidó közösség nem tudja biztosítani ezt a fogadtatást, másutt fogják keresni bizony.

Néhány évvel ezelőtt részt vettem egy fontos előadáson, **X. rabbi** beszélt a „**zsidók Jézusért**” mozgalom fenyegetéséről és az úgynevezett „zsidókeresztényekről”, akik gyanútlan zsidókat térítettek zsidó szimbólumokat használva, sőt „**suljaik**” vannak, messianisztikus zsinagógáik, melyek valójában keresztény gyülekezetek, álcázva. Arról beszélt, hogyan vetnek be a mozgalom tagjai mindenféle trükköt a tudatlan zsidók megzavarására, akik azt hiszik, hogy zsidó istentiszteleten vesznek részt. A közönség soraiból egy asszony kérdést tett fel: „**Rabbi úr, ha idegen városban járok, és szeretnék elmenni a sulba, honnét tudhatom, hogy igazi vagy ilyen álintézmény?**”

A rabbi nevetett, és azt felelte: „**Ha bemegy egy ilyen helyre, azonnal megrohanják. Meglátják az új arcot, máris tízen csapnak le rá, hellyel kínálják, könyvet adnak a kezébe, hogy otthon érezze magát. Na de egy igazi sulban? Senki oda se bagózna magára. Rá se néznének. Az első emberi hang, amit hallhat, attól érkezne, akinek véletlenül elfoglalta a székét.**” - *Szomorú egy vicc ez.* Mindenkit szívesen kell fogadnunk, aki átlépi az ajtónkat. Többet kell tennünk, mint csak várni, hogy az emberek majd eljönnek a **sulba**, és ott szívesen látni őket. Ki kell menni, és megtalálni az embereket ott, ahol vannak. Ha valaki az érdeklődés szikráját mutatja – egy lélek keresi a forrását –, ott kell lennünk, szervezett közösségként is, de egyénenként is.

Tehát ha legközelebb meglátunk valakit a **sulban** hátul elveszetten álldogálni, vagy akár csak új arcot a tömegben, legalább egy mosollyal üdvözljük. Lehet, hogy egy lelket mentünk meg. Minden egyes zsidó ember számít. Hadd üdvözljük őket a sorainkban.

Gut Sábész

Rabbi Jonatan Sacks: Folyton ismétlődő történet

A Bamidbár ott folytatja a történetet, ahol a Smot vége felé abbahagytuk. A nép Egyiptomból a Sínai-hegyre utazott. Ott megkapták a Tórát. Ott elkészítették az Aranyborjút. Ott kaptak bocsánatot Mózes szenvedélyes könyörgése után, és ott készítették el a Miskánt (a Sátorhelyet), amelyet Niszán elsején, majdnem egy évvel a Kivonulás után avattak fel.

Most, egy hónappal később, a második hónap (Ijar) első napján készen állnak arra, hogy tovább induljanak az út második részére, a Sínaiból az Ígéret Földjére.

Mégis van egy furcsa késés az elbeszélésben. Tíz fejezet telik el, amíg az izraeliták ténylegesen útnak indulnak (**4Mózes 10:33**). Először is népszámlálásra kerül sor. Aztán a törzseknek az Ohel Moed - a gyülekezet sátra - köré történő elrendezéséről szól a beszámoló. Hosszú beszámolót olvashatunk a lévítákról, családjaikról és szerepükről. Ezután következnek a tábor tisztaságára, a visszatérítésre, a szotára (a házasságtöréssel gyanúsított nő) és a nazirita törvényei. Hosszú szakaszok sora írja le az útra való végső előkészületeket. Csak ezután indulnak útnak. **Miért ez a látszólagos kitérők hosszú sora?**

Könnyű úgy gondolni, hogy a Tóra egyszerűen csak elmeséli az eseményeket, ahogyan azok történtek, különböző parancsolatokkal megszakítva. Eszerint a Tóra történelem plusz törvény. Ez történt, ezek a szabályok, amelyeket be kell tartanunk, és van köztük összefüggés, néha egyértelmű (mint a törvények esetében, amelyeket az emlékeztető kísér, hogy „**rab-szolgák voltak Egyiptomban**”), néha kevésbé.

A Tóra azonban nem pusztán történelem, mint események sorozata. A Tóra az idő múlásával felbukkanó igazságokról szól. Ez az egyik nagy különbség az ókori Izrael és az ókori Görögország között. Az ókori Görögország a természet és az értelem szemlélésével kereste az igazságot. Az elsőből született a tudomány, a másodikból a filozófia. Az ókori Izrael a történelemben találta meg az igazságot, az eseményekben és abban, amit Isten mondott, hogy tanuljunk belőlük. A tudomány a természetről szól, a judaizmus az emberi természetről, és nagy különbség van köztük. A természet nem tud semmit a szabad akaratról. A tudósok gyakran tagadják, hogy egyáltalán létezik. Az emberiséget azonban a szabadsága alkotja. Olyanok vagyunk, amilyenek akarunk lenni. Egyetlen bolygó sem választja, hogy vendégszerető legyen az élet számára. Egyetlen hal sem választja, hogy hős legyen. Egyetlen páva sem választja, hogy hiú legyen. Az emberek választanak. És ebben a tényben születik meg az a dráma, amelynek az egész Tóra a kommentárja: **hogyan létezhet együtt a szabadság és a rend?** A dráma a történelem színpadán játszódik, és öt felvonáson keresztül játszódik, mindegyikben több jelenettel. Az elbeszélés alapformája mind az öt esetben nagyjából ugyanaz. **Először Isten rendet teremt.** Aztán az emberiség káoszt teremt. **Szörnyű következmények** következnek. Aztán **Isten újrakezdi**, mélyen elszomorodva, de soha nem veszíti el a hitét abban az egyetlen életformában, amelyre a képmását tette, és amelynek megadta azt az egyedülálló ajándékot, amely az emberiséget istenivé tette, nevezetesen magát a szabadságot.

Rabbi Jonatan Sacks: Folyton ismétlődő történet

Az I. felvonás az **(1Mózes 1-11.)** fejezetében olvasható. Isten rendezett világegyetemet teremt, és a föld porából, amelybe saját leheletét lehelte, megformálja az emberiséget. De az emberek vétkeznek: először Ádám és Éva, majd Káin, aztán az özönvíz nemzedéke. A föld tele van erőszakkal. Isten elhozza az özönvizet, és újrakezdi, szövetséget köt Noéval. Az emberiség ismét vétkezik, amikor megépíti Babel tornyát (az imperializmus első cselekedete, ahogyan egy korábbi tanulmányomban érveltem). Isten tehát újra kezdi, és egy példaképet keres, aki megmutatja a világnak, hogy mit jelent Isten szavára hűséges válaszként élni. Ábrahában és Sárában találja meg.

A II. felvonást az **(1Mózes 12-50.)** fejezete meséli el. Az új rend alapja a család és a hűség, a szeretet és a bizalom. De ez is kezd felbomlani. Feszültség támad Ézsau és Jákob között, Jákob feleségei, Lea és Ráhel között, valamint gyermekeik között. Jákob tíz gyermeke eladja a tizenegyediket, Józsefet rabszolgának. Ez a szabadság megsértése, és katasztrófa következik - nem özönvíz, hanem éhínség, amelynek következtében Jákob családja száműzetésbe megy Egyiptomba, ahol az egész nép rabszolgasorba kerül. Isten újra kezdi, ezúttal nem egy családdal, hanem egy nemzettel, amivé Ábrahám gyermekei most váltak.

A III. felvonás a Smot könyvének témája. Isten megmenti az izraelitákat Egyiptomból, ahogyan egykor Noét is megmentette az özönvízből. Noéhoz (és Ábrahámhoz) hasonlóan Isten szövetséget köt, ezúttal a Sínai-félszigeten, és ez a szövetség sokkal kiterjedtebb, mint elődei. Ez egy társadalmi rend, egy egész társadalom tervezete, amely a törvényen és az igazságosságon alapul.

Az emberek azonban ismét káoszt teremtenek, amikor alig negyven nappal a nagy kinyilatkoztatás után aranyborjút készítenek. Isten katasztrófával fenyeget, elpusztítja az egész népet, és újra kezdi Mózesel, ahogyan Noéval és Ábrahámval is tette **(2Mózes 32:10)**. Csak Mózes szenvedélyes könyörgése akadályozza meg, hogy ez megtörténjen. Isten ezután új rendet vezet be.

A IV. felvonás ennek a rendnek a bemutatásával kezdődik, amely példátlanul hosszú, a Kivonulás 35. fejezetétől kezdve a Vájikra könyv egészén és a Bamidbár első tíz fejezetén át. Ennek az új rendnek az a természete, hogy Isten nem pusztán a történelem irányítójává és a törvények adójává válik. Ő állandó Jelenlétté válik a tábor közepén. Innen a Miskan építése, amely a Smot utolsó harmadát foglalja el, valamint a tisztaság és a szentség, valamint a szeretet és az igazságosság törvényei, amelyek gyakorlatilag a Vájikra egészét teszik ki.

A tisztaságot és a szentséget az követeli meg, hogy Isten hirtelen közel került. A sátorban az isteni jelenlétnak földi otthona van, és aki közel kerül Istenhez, annak szentnek és tisztának kell lennie. Az izraeliták most már készen állnak arra, hogy megkezdjék az út következő szakaszát, de csak egy hosszú bevezető után.

Rabbi Jonatan Sacks: Folyton ismétlődő történet

A **Bamidbár** elején lévő hosszú bevezető a **táboron belüli rend megteremtéséről** szól. **Ezért a népszámlálás**, a törzsek részletes beosztása és a hosszú beszámoló a levitákról, a törzsről, amely közvetített a nép és az isteni jelenlét között. **Ezért is a jövő heti szakaszban a három törvény** - a jóvátétel, a **szotá** és a **nazir** -, amelyek a **társadalmi rendet** mindig veszélyeztető három erő ellen irányulnak: a lopás, a házasságtörés és az alkohol. Mintha **Isten azt mondaná az izraelitáknak: így néz ki a rend**. Mindenkinek megvan a helye a családban, a törzsben és a nemzetben. Mindenkit megszámláltak, és minden egyes ember számít. Őrizték és védjék meg ezt a rendet, mert e nélkül nem tudtok belépni a földre, nem tudjátok megvívni a harcaitokat, és nem tudtok igazságos társadalmat teremteni.

Tragikus módon, ahogy a **Bamidbár kibontakozik**, azt látjuk, hogy az **izraeliták** saját maguk **legnagyobb ellenségeivé válnak**. Panaszkodnak az ételre. **Mirjám és Áron Mózesre panaszkodik**. Aztán jön a **katasztrófa**, a **kémek epizódja**, amelyben a nép demoralizálódva mutatja meg, hogy még nem áll készen a szabadságra. **Ismét**, mint az **Aranyborjú** esetében, káosz uralkodik a táborban. Isten ismét azzal fenyegetőzik, hogy elpusztítja a népet, és **Mózes** kezdi előlről (**4Mózes 14,12**). Ismét csak **Mózes** hathatós könyörgése menti meg a helyzetet. **Isten** ismét úgy dönt, hogy újrakezdi, ezúttal a következő nemzedékkel és egy új vezetővel. A **Dévárim könyve Mózes előjátéka az V. felvonásnak**, amely **utódja, Józsué napjaiban játszódik**.

A zsidó történet különös történet. A zsidó nép újra és újra szétszakadt: **az Első Templom idején, amikor az ország kettészakadt; a Második Templom késői időszakában, amikor rivális csoportokra és szektákra szakadt; és a modern korban, a tizenkilencedik század elején, amikor Kelet-Európában vallásos és világi, Nyugaton ortodox és más vallásúakra töredezett**. Ezek a megosztottságok még mindig nem gyógyultak be.

És így a zsidó nép folyamatosan ismétli a **Tórában ötször elmesélt történetet**. Isten rendet teremt. Az emberek káoszt teremtenek. Rossz dolgok történnek, aztán **Isten és Izrael újra kezdi**. **Vajon a történet soha nem ér véget?** Így vagy úgy, de nem véletlen, hogy a **Bamidbár** általában megelőzi a **Sávuotot**, a **Tóra Sínai-beli átadásának évfordulóját**. **Isten nem fárad el** emlékeztetni minket arra, hogy minden korban az a központi emberi kihívás, hogy a szabadság és a rend együtt tud-e létezni. Igen, ha az emberek szabadon választják **Isten** törvényeinek követését, amelyeket egyrészt az özönvíz után adott az emberiségnek, másrészt a **kivonulás után Izraelnek**. Az ókori és a modern kor alternatívája a hatalom uralma, amelyben, ahogy **Thuküdidész mondta**, az erősek azt tesznek, amit akarnak, a gyengék pedig azt szenvednek, amit kell. Ez nem a **Tóra** értelmezése szerinti szabadság, és nem is a szeretet és az igazságosság receptje. Minden évben, a **Bamidbar olvasásával készülünk a Shavuotra**, meghalljuk **Isten hívását**: itt, a **Tórában** - és annak **micváiban** - van az út a rendet tisztelő szabadság és az emberi szabadságot tisztelő társadalmi rend megteremtéséhez. **Nincs más út**.

SÁBÁT SALOM

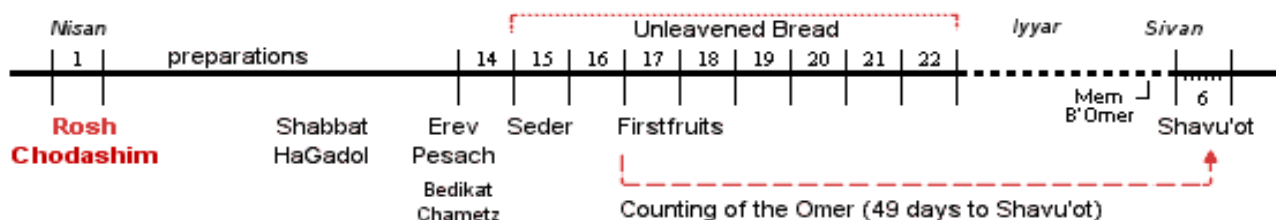
Raj Tamás zc"l: Sávuoť Ünnepe

A Színáj hegyi kinyilatkoztatás évfordulóját mindmáig megünnepeljük, ez a három zsidó zarándokünnep közül a második. Ennek a napnak a hagyományos irodalomban négyféle héber nevével találkozunk — ezek fejezik ki ünnepünk jelentőségét:

Sávuoť (a Hetek ünnepe) — a legismertebb elnevezés arra utal, hogy **Pészách** másnapjától (amikor az ősi Izraelben az aratás kezdődött) számoljuk a napokat és a heteket. Ez az **ómer-számlálás**. Mihelyt 7 hét (negyvenkilenc nap) eltelik, az **ötvenedik** napon tartjuk a „hetek” ünnepét. A **sávuoť** Izraelben egy napig, nálunk viszont — mint a fenti időpontból is látjuk — **két napig tart**.

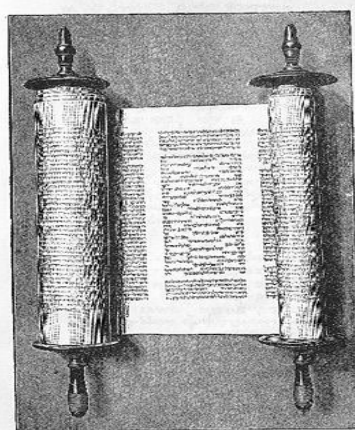
Season of our Liberation

click timeline

Jom Hávikurim (az Új termés napja) — ünnepünk alkalmával mutatták be a hajdanvolt **jeruzsálemi Szentélyben** az új kenyeret. Ekkor ettek először az új kenyérből. Az ország minden részéből a fővárosba zarándokolt a nép, hogy hálájukat kifejezzék a **Templomban** a bő termésért, s még a szekeret húzó állatokat is virágokkal díszítették.

Zmán matán Toratenu (a Tóra-adás időpontja) — a **Tízparancsolat elhangzásának évfordulója** ez az ünnep, ezért ilyenkor a zsinagógában felolvassuk az erkölcs alaptörvényét, amelyet a **Tórán** belül is a legszentebbnek tartunk.

Áceret (záróünnep) — hagyományaink szerint a **Pészách** ünnepével kezdődő sorozat csak a **mostani évfordulóval zárul le**. Az **egyiptomi szolgaságból** történt csodálatos **szabadulás** is csak az **isteni törvény** elfogadásával vált teljessé. Vallásunk tanítása szerint ezért nincs igazi szabadság a lélek szabadsága nélkül.

Nem lehet véletlen, hogy a **Pészáchot**, a fizikai szabadulás ünnepét a bibliai hagyomány összekötötte ezzel a mostani **Sávuoť** ünnepével, a **Tóra-adás**, vagy — úgy is mondhatjuk — a lelki szabadság emléknappal. A **Tízparancsolat**, az egész emberiségnek szánt örök isteni törvény, amely a zsidóság révén terjedt el világszerte, még ma is tartalmaz új, máig szóló tanítást és példamutató üzenetet. **Sávuoť** ünnepéhez szinte semmilyen különös vallási szertartás sem kötődik, csupán két — általánosan elterjedt — népszokást említhetünk meg, amelyek az ünnep sajátos hangulatát alakítják. Otthonainkat és templomainkat sok szép virággal, friss lombbal díszítjük és tejes ételeket (túrós süteményeket) fogyasztunk. Ezzel azt jelezzük: a **Tóra** számunkra ma is friss, életető ereje — akár csak a tej a kisgyermeket — táplálja **Izrael** népét.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

SÁVUOT

Néhány nap múlva ünnepeljük **Sávuotot**, a **Zsengék** és a **Tóraadás ünnepét**. Nem véletlen, hogy **Izrael a Tórát** a pusztában kapta. Mivel szabad akaratból fogadta el az Igét („**Megteesszük és meghallgatjuk**” (**2Mózes. 24/8**)), nem tehetette azt, mint szolganép **Egyiptomban**. De az **ígéret Ország**a sem volt alkalmas a kinyilatkoztatásra. A letelepedettség, majd a későbbi városi élet elpuhultsága nem foghatta fel az égi szózat által követelt fegyelmet és erkölcsöt.

A pusztai vándorlás Izrael gyermekkora: Mint „**gyermek**”, sok baj volt vele. Az aranyborjú, az örökös elégedetlenség és a Mózes elleni lázongások, mind a gyermekkor rovására írandó. De ugyanakkor a gyermek őszintesége, naivsága is jellemezte a pusztai népet. **Jéremiás próféta** így említi a pusztai nemzedéket:

„Megemlékezem ifjúkorod jóindulatáról, menyegződ szeretetéről, amikor jöttél utánam a pusztában, a kietlen földön” (Jer. 2/2).

A legtöbb ókori nép története városépítéssel kezdődik (**Babilon, Róma stb.**). **Izrael a pusztában lett néppé „hogy népemmé tegyelek ma” (5Mózes 29/2)**. **Izrael a Törvény népe lett** a pusztában. Ez a törvény kísérte őt történelme útján, ez tartotta fenn évezredek során akkor is, ha tagjai sokszor letértek annak útjáról.

A pusztai nép sokban különbözik a városlakótól. Igazmondó, összetartó, vendégszerető. Nem kőházakban, hanem sátorban lakik. A sátorban élő láthatára széles, mindenkor hallja Isten szavát. Csak a pusztában született nemzedék volt igazán szabad, csak a szolgasághoz nem szokott, egyiptomi bálványkultusztól mentes ivadék volt alkalmas a honfoglalásra. A **Tórát** atyáik kapták a pusztában, de csak az új, a sivatagban született nép fogta fel annak jelentőségét, csak ők voltak érdemesek arra, hogy a **Tant tovább vigyék az ígéret Földjére** és megőrizték azt az idők végéig.

Sávuot ünnepét „záró ünnepnek” nevezi a **Talmud**. **Pészách** a fizikai szabadságot teremtette meg, de csak hetekkel az egyiptomi kivonulás után, a **Tóra** átvétele alapozta meg ezt a szabadságot nemcsak testben, hanem lélekben is. A **Tórában Sávuotnak három neve van**. A **Sávuot** szó „**Hetek ünnepének**” nevezi a napot. Az **első aratástól (Pészách) a búza aratásáig hét hetet számolunk, amit Omer-számlálásnak nevezünk. (Omer = kalász)** Ezek a napok gyásznapiaknak számítanak mind az ókor, mind a középkor eseményei folytán. Az ókorban a **Bar Kochba**-féle lázadás leverése esik erre az időszakra (**i.sz. 135**), a középkorban az első keresztes hadjárat vérengzései a **Rajna-menti hitközségekben (Worms, Speyer, Mainz stb.)** történtek ezekben a napokban (1096). Mind a mai napig nem tartunk esküvőket az **Omer-számlálás idején (kivéve Lág Báomert)**.

Az ünnep másik neve **CHÁG HÁKÁCIR**, azaz az aratás ünnepe. „**Számoljatok az ünnep utáni naptól ötven napot, és új hálaáldozatot mutassatok be az Úrnak**” (**3Mózes 23/16**). Ez az ötvenedik nap a (búza)aratás ünnepe. A harmadik név a „**Zsengék ünnepe**”. Nemcsak a búzából, hanem a **Szentföld hét nevezetes termékéből** kellett a Szentélyben hálaáldozatot bemutatni (**bikurim = zsengék**).

Talán nem véletlen, hogy a hazájába visszatért és az országot építő nemzedék főleg az ünnep utóbbi tartalmát hangsúlyozták (**kibbucok, világi iskolák**). De nekik is tudniuk kell, hogy „**nem egyedül kenyéren él az ember**” (**5Mózes 8/3**). **Tóra** nélkül nem maradt volna fenn a nép, és nem lett volna ki az „**Ős országból**” „**Új országot**” teremtsen...

A nyugati világ a **Biblia** népének nevezi **Izraelt**. Hogyan ne ünnepelnénk mi a **Tóra ünnepét**, amikor a nemzsidó népek ezt tekintik Izrael legfontosabb adományának az emberiség kultúrája számára.

Sávout egyike a három zarándok-ünnepnek, amikor a **Jeruzsálembé való zarándoklás** központi eseménye volt őseink életének. Az aratás és a gyümölcserés örömeiben ne feledkezzünk meg arról, hogy a **szinájai kinyilatkoztatáskor** nemcsak hazát ígértek meg népünknek, hanem e hazát betöltő szellemi értéket, a **Tórát** is.

MISNÉ TORÁ – A ZSIDÓ JOGTÁR

LXII. RÉSZ

Ennek pedig az az oka, hogy a **mezuzá** kötelessége a lakóra, és nem a házra vonatkozik. Mikor azonban a lakó kiköltözik, nem szabad magával vinnie a **mezuzát**. Ha viszont a lakás nem-zsidó tulajdonában van, akkor távozáskor leszerelheti.

6. fejezet Mely lakóhelyen kötelesség a mezuzá fölszerelése?

Az alapfeltételek

1. §. Tíz feltétel van, amelyeknek egy lakóhely meg kell feleljen ahhoz, hogy a lakója köteles legyen **mezuzát fölszerelni**. Ha bármelyik feltétel hiányzik, akkor ott nem **kötelező mezuzát** föltenni. Ezek a következők:

- a) területének négyszer négy könyöknek, vagy ennél is nagyobbnak kell lennie;
- b) legyen két ajtófélfája;
- c) legyen szemöldökfája;
- d) legyen fedele;
- e) legyenek ajtóí;
- f) a bejárat legalább tíz ökölnyi magas legyen;
- g) a ház profán célokat szolgáljon;
- h) emberi lakás céljára épült legyen;
- i) emberhez méltó hajlék legyen, (pl. nem mellékhelység stb.);
- j) állandó lakhelynek legyen szánva.

2. §. Olyan lakhelyre, amely **négyszer négy könyöknél kisebb, nem kell mezuzá**. Ha az **alapterülete megvan tizenhat négyzetkönyök**, de formájára nézve kör, ötszög vagy – fölösleges is mondani: **négyszög** – mivel a területében megvan a **négyszer négy könyök** – **szükséges a mezuzá**.

3. §. Az **exedra** – olyan tetővel fedett és három oldalról zárt csarnokszerű rész, amelynek negyedik oldala a jó szellőzés és a megfelelő világítás miatt teljesen nyitott – még akkor is kivétel a **mezuzá**-állítás kötelezettsége alól, ha a negyedik oldalán van két oszlopa. Ugyanis az oszlopok a tető alátámasztását szolgálják, s nem ajtófélfák.

Hasonlóképpen egy oszlopokon nyugvó tetőnél, amely alatt nincsenek falak, noha házformájú, nem kell feltenni a **mezuzát**, mivel nincsenek ajtófélfák. Az oszlopokat ugyanis csupán a tető alátámasztására szánták.

4. §. Az olyan házra, amelynek a bejárata mindkét oldalán ajtófélfá van, de fölöttük nem szemöldökfa, hanem boltív [a következő szabály érvényes]: Ha az ajtófélfák tízökölnyiek vagy magasabbak, kell rájuk **mezuzá**. Ha azonban nem érik el a tízökölnyi magasságot, nem kell rájuk **mezuzá**, mivel nincs szemöldökfájuk.

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP

NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOMKÖRZET IMAREND JÚNIUS 1 – 30. KÖZÖTT

1.	vasárnap	EREV SAVUOT	⚡ 20,15	8,00	20,30	5.
2.	hétfő	SAVUOT 1.	⚡ 21,35	8,00	19,00	6.
3.	kedd	SAVUOT 2. vége: 21,36 MÁZKÍR kb. 9,30		8,00	19,00	7.
4.	szerda	ISZRU CHÁG		7,00	19,00	8.
5.	csütörtök			7,00	19,00	9.
6.	péntek		⚡ 20,19	7,00	19,00	10.
7.	szombat	NÁSZO vége: 21,40		8,00	20,30	11.
8.	vasárnap			8,00	19,00	12.
9.	hétfő			8,00	19,00	13.
10.	kedd			7,00	19,00	14.
11.	szerda			7,00	19,00	15.
12.	csütörtök			7,00	19,00	16.
13.	péntek		⚡ 20,23	7,00	19,00	17.
14.	szombat	BEHÁÁLOTCHÁ vége: 21,45		8,00	20,30	18.
15.	vasárnap			8,00	19,00	19.
16.	hétfő			7,00	19,00	20.
17.	kedd			7,00	19,00	21.
18.	szerda			7,00	19,00	22.
19.	csütörtök			7,00	19,00	23.
20.	péntek		⚡ 20,26	7,00	19,00	24.
21.	szombat	SLÁCH LECHÁvége: 21,48 Újhold hirdetés		8,00	20,30	25.
22.	vasárnap			8,00	19,00	26.
23.	hétfő			7,00	19,00	27.
24.	kedd			7,00	19,00	28.
25.	szerda	Jajm Kippur Kótajn		7,00	19,00	29.
26.	csütörtök	Újhold 1.		7,00	19,00	30.
27.	péntek	Újhold 2.	⚡ 20,27	7,00	19,00	1.
28.	szombat	KORÁCH vége: 21,47		8,00	20,30	2.
29.	vasárnap			8,00	19,00	3.
30.	hétfő			7,00	19,00	4.

S

Z

I

V

Á

N

T
Á
M
U
Z

Ismeretlen zsidók nyomában CXXI. Salamon László

Salamon László (álneve: **Salló Tamás**; Nagyvárad, 1891. július 11. – Kolozsvár, 1983. október 29.) romániai magyar költő, lapszerkesztő, közíró, kritikus. Felesége **Salamon Ella** magyar nyelvész.

A nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumban érettségizett 1909-ben, majd a budapesti egyetem magyar-latin szakán folytatott felsőfokú tanulmányokat. 1913-ban a Nagyváradai Naplónál helyezkedett el újságírói állásba. Két évig katonáskodott az I. világháborúban, megsebesült. Felépülése után tanári állást vállalt.

A Magyarországi Tanácsköztársaság alatti tevékenysége miatt 1919 szeptemberében börtönbüntetésre ítélték. Szabadulása után Kolozsvárt telepedett le. Több erdélyi napilap, folyóirat szerkesztését, munkatársi feladatait vállalta. A Jövő Társadalma, az Új Kelet és az Auróra c. folyóiratok munkatársaként, ill. szerkesztőjeként működött. 1926-ban **Dienes Lászlóval** részt vett a **Korunk** elindításában, néhány évig főmunkatárs volt e lapnál, majd alapított egy saját szociáldemokrata újságot **A Másik Út** címen. Munkatársa volt **aradi Kútnak**, a **bukaresti Új Magyaroknak** és a **lugosi Kéziratnak**.

Számos erdélyi lap közreadta verseit, esszéit, publicisztikai írásait, legtöbbet a **Kelet Népe** és a **Munkás Újság**. 1944-ben a dachau koncentrációs táborba deportálták, megmenekülése után, 1946-tól az Erdély című lapot szerkesztette, 1948-tól az **Igazságot**. 1950-től nyugdíjazásáig az Állami Irodalmi és Művészeti Kiadó kolozsvári fiókjának munkatársaként dolgozott. Számos önálló kötete jelent meg.

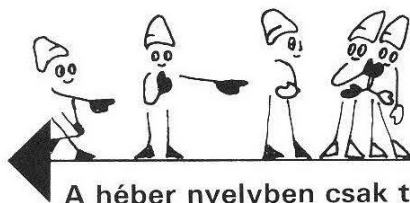
Forrás: (wikipedia)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FÜVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Raj Tamás: Héber nyelvkönyv kezdőknek IX. rész

מִי אַתָּה?

KI VAGY TE?

A héber nyelvben csak tegezni lehet (magázni nem).

מִי? kik?

אֲדָוָה
úr

מֵאֲדָוָה
tanár

טוֹב, טוֹב
jól

jó (hn, nn)

אֲנִי יִצְחָק בֶּן-דָּוִד

אֲנִי אֶלֶף, אֲנִי מֵאָה

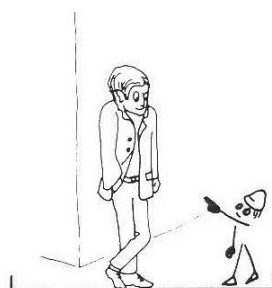
אֲנִי אֶלֶף, אֲנִי מֵאָה

אֲנִי יִצְחָק בֶּן-דָּוִד, אֲנִי טוֹב

אֲנִי תַלְמִיד טוֹב

בֶּן, אֲנִי תַלְמִיד טוֹב

מִי אַתָּה?

אֲנִי עֲדָה בֶּן-דָּוִד

אֲנִי אֶלֶף, אֲנִי מֵאָה

אֲנִי אֶלֶף, אֲנִי מֵאָה, אֲנִי תַלְמִיד

אֲנִי יִצְחָק בֶּן-דָּוִד, אֲנִי טוֹב

אֲנִי תַלְמִיד טוֹב

אֲנִי אֶלֶף, אֲנִי תַלְמִיד טוֹב

מִי אַתָּה?

אֲדָוָה
úrnő

מֵאֲדָוָה
tanárnő

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FÜVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

RECEPT-TÁR

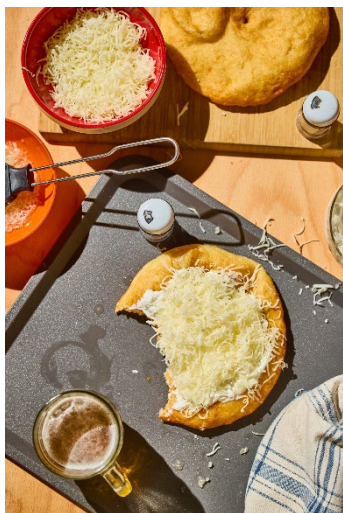
Nagyi féle krumplis lángos

Mindegyik lángost imádom, akár sósan, akár édesen, de egy biztos: a kedven-
cem a burgonyás lángos. Meggyőződésem, hogy attól lesz igazán puha a tész-
tája, ha van benne krumpli. És ebben van.

Hozzávalók: 7 db

- 200 g burgonya (tisztítva)
- 2 tk só
- 500 g finomliszt
- 1 mk kristálycukor
- 25 g friss élesztő
- 300 ml tej
- bő olaj a sütéshez
- 4 gerezd fokhagyma
- 2 csipet só
- 2 ek forró víz
- 6 ek étolaj
- 800 g tejföl
- 200 g edami sajt

Elkészítés:

A burgonyát megpucoljuk, és egészben, enyhén sós vízben puhára főzzük. Amikor megfőtt a krumpli, négybe vágjuk és hagyjuk, hogy a felesleges nedvesség eltávozzon belőle. Ez nagyon fontos mozzanat, hiszen nem szeretnénk, ha plusz nedvesség kerülne a tésztánkba víz formájában.

Míg a burgonya kigőzölődik, egy keverőtál aljába kimérjük a sót. Azért az aljába, mert ha az élesztő közvetlenül érintkezik a sóval, nem fog úgy megkelti a tésztánk. A tejet kb. 30-35 fokra melegítjük egy tálban a cukorral, belemorzsoljuk az élesztőt és elkeverjük.

A lisztet és a krumplinyomón áttört burgonyát is a tálba tesszük, majd hozzáadjuk az élesztős tejet, és kézzel vagy dagasztógéppel szép egynemű tésztává dagasztjuk. Ha összeállt a tészta, egy konyharuhával letakarjuk, és langyos helyen 40-50 percig kelesztjük.

Amikor megkelt a tészta, enyhén átgyúrjuk és 140 grammos darabokra osztjuk, majd kissé olajos kézzel kis gombócokat formázunk belőle. Konyharuhával letakarjuk, és hagyjuk ismét kelni 10-15 percig. Bő olajat hevítünk 180 fokra, majd a tésztagombócokat a közepétől kifelé haladva, folyamatosan húzva és forgatva kör alakúra formázzuk. Nem baj, ha a közepe szinte teljesen elvékonyodik és a széle kicsit vastagabb. Majd mindkét oldalát nem egészen 1 perc alatt szép aranybarnára sütjük.

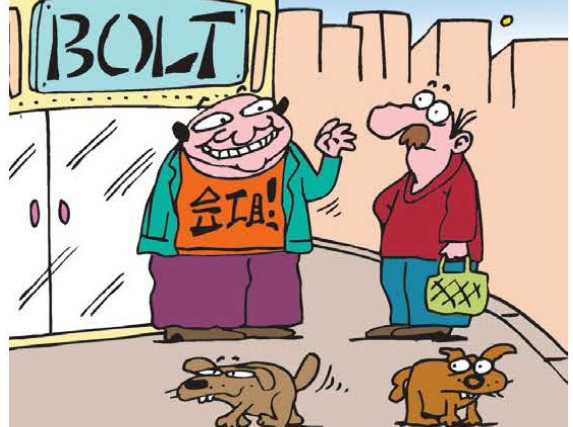
Feltétként fokhagymás olajat készíthetünk hozzá, amihez a fokhagymát egy kisebb tálba reszeljük és megsózzuk, hagyjuk 5 percig állni, majd ráöntjük a forró vizet, az olajat, és kihűtjük. Ezzel kenjük meg a megsült lángosok tetejét, majd tejfölt teszünk rá, megszórjuk reszelt sajttal, és kész a fullos lángos.

Forrás: (streetkitchen)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

MEREV FIZIMISKA	A TINÓ- BÓL LESZ NAGYI	▼	KÖR- SZELETI EME	KISSÉ TRÜKKÖSI	ZSÁK- MÁNY FORMAI	▲	A PARKO- LÓ JELE A POÉN 1. RÉSZÉ
▲	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
POND, RÖVIDEN BELÜL TÖMÖTT!	▼	▼	ÉRTE- KEZLET SZORUL	▼	▼	▼	▼
JÖVEN- DÖBELI, MÁTKA	▼	▼	▼	DÖNTŐ ERV KÉZMŰ- VESSÉG	▼	▼	▼
RÓMAI 1000-ES TRÉFA VIDÁMSÁG	▼	MEGVERIK HÁT HOGYNEI	▼	▼	▼	▼	▼
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
K	A POÉN 2. RÉSZÉ	OLASZ FERFINEV	EGER CENT- RUMAI	YAGY, RÖVIDEN	A FOLYÓ TÚLSÓ PARTJÁN	MŰLTKORI JELEN- LETI V	AMPER, RÖVIDEN ÉTEKEZŐ- HELYISÉG
HATÁRT KJELÖLŐ	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
ŠÜLT TESZTA	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
▼	▼	▼	▼	EGYETEMI VEZETŐ ZIZEG, A SZÉLEINI	▼	▼	▼
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
PIANO, RÖVIDEN	▼	▼	HÁBOR- GATÁS	▼	▼	▼	▼
NÉMÁN INTÓI	▼	▼	A HÍM PÁRJA	▼	▼	▼	▼
ZŰM- MÖGÉS	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
CSUPA, TISZTA	▼	▼	▼	▼	A MŰLT IDŐ EGYIK JELE NYARALÓ	AZ ISKO- LÁT ELŐZI SZÉDÍTŐ- EN VONZÓ	▼
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
▼	▼	▼	▼	NYOM SAPKA- ELLENZŐ	▼	RUHABE- TOLDÁS INGATLAN- TULAJDON	▼
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
MEZ ELEJEI	▼	▼	▼	▼	BÉKLYÓ, KÖTELEK KÍNZÓ BE- TEGSÉG	▼	A HARMADIK SZEMÉLYT TÜLKÖLÉS
LOCH ... SKÖT TÓ	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
A TÖB- BES SZÁM JELE	▼	KAMION- FELIRAT KLUBBAN FIZETIK	▼	▼	ELŐ- TÖDUL TISZTELT, RÖVIDEN	▼	ENERGIA, RÖVIDEN A FELÜ- LETÉRŐL
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
ÉRTÉKE- LŐ VE- LEMÉNY	▼	▼	▼	▼	RUBIDIUM AMIATT	PUSKA MONDJA! MEGA- RÖVIDEN	▼
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
FUTÓ- MADÁR	▼	▼	▼	▼	... ANTI; MESEHŐS VIZESDŐ	▼	SZÉKES- EGYHÁZ ... IN HUNGARY
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
FEKVŐ- BÚTOR	▼	▼	▼	BEVONT (KERÁMIA) LAKÁST MELEGÍT	▼	GYÁMOL- TALAN LÓSZER- SZÁM	▼
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
BELGA ÉS NÉMET AUTÓJEL FINOM	▼	EDÉNY SZÖG- DARABI	▼	▼	▼	CSILLAG- KÉP DAKAR HATÁRAI	▼
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
▼	▼	▼	▼	KÓRUS- TAGI TESLA, RÖVIDEN	▼	KIKAP A BABAI KÖZÉPEN KENI	HÁZ RÉSZEI
▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
A JOULE JELE	L	▼	▼	▼	▼	▼	▼
▼	▼	▼	▼	▼	TRÓPUSI RÁGCSA- LÓ ROVAR	▼	K

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-00000000

IMÁIDŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2025. Máj. 30. – 2025. Jún. 06.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
30. péntek	7:00	19:00
31. szombat	8:00	20:15
01. vasárnap	8:00	20:30
02. hétfő	8:00	19:00
03. kedd	8:00	19:00
04. szerda	7:00	19:00
05. csütörtök	7:00	19:00
06. péntek	7:00	19:00

A 613 PARANC SOLAT

XLIV.

A héber rabszol-
gató kiváltása

„... akkor
engedje
megvál-
tani...”

(2Mózes 21:8)

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
30. péntek	20:13	31. szombat	21:32
06. péntek	20:19	07. szombat	21:40

Poén sarok

- Akarja, hogy kirendeljünk önnek egy védőügyvédet? - kérdi az ügyész a vádlottól.
- Köszönöm, inkább egy jó tanút szeretnék.

Streit Sándor körzetünk elnöke tartott Jahrzeit-ot testvére Streit Judit után. Az imádkozáson részt vett elnökünk két fia Péter és Gábor is. Szombati Sále Sídeszen látta vendégül a megjelenteket. Ez alkalomból készített lecsót Streit Sándorné. Köszönjük a finom ételt a jelenlévők jó ízzel elfogyasztották.

Mester György alelnök úr elutazott Angliába meglátogatni gyermekét, és unokáit. Jó pihenést.

Haim Saul Glitzenstein rabbi úr is elutazott pár napra.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilélek tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt június 04.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084
Nagy Fuvaros utca 4.
Tel: 334 27 31
Email: nagyfuvaros@gmail.com
<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>
Felelős kiadó: Streit Sándor
Szerkesztő: Streit Gábor
Technikai asszisztens: Andrassy Béla